

olvasó, vajon gondolt-e már arra, hogy élete tapasztalatait érdeklődve olvashatják szerettei? Ez a könyv az Ön életének könyve. Ön írja. Ön emlékezik. Ön osztja meg tapasztalatait utódaival. Ön kínál lelki támaszt majdani olvasóinak.”

Csakis az értékmentés, a szolgálattelvés, a feltétlen használni akarás szándékával magyarázhatók ezek az írásra ösztönző, buzdító szavak. Mert aki ilyen idő- és energiaigényes vállalkozásra serkent, kiváltképp tisztelheti az emberi létezés, annak megtartó erejével, múlt- és jelenbeli értékeivel, jövőbevetett hitével együtt. Íme egy ember, Bányai Ilona személyében, akinek a Gondviselés jó erőt, tehetséget és hitet adott ahhoz, hogy mentse a menthetőt, aki nem hagyja, hogy családjának és szűkebb környezetének megannyi identitásképző, összetartozást erősítő értéke feledésbe merüljön, hogy a szinte megszámlálhatatlan családi, helyi hagyomány végérvényesen az enyészetté váljék. A szerzőt a sors választotta ki e magasztos feladatra, aminek ő tiszteletreméltó igényességgel tud megfelelni. Érték a személyiség hitele, sugárzó bája.

A Családi krónikáskönyv türes oldalak esztétikusan egybefűzött gyűjteménye. Az író nő csupán kérdéseket intéz a könyv igazi szerzőjének. A kérdések többségét odaillő magyar és világirodalmi klasszikusoktól vett frappáns idézetek vezetik be.

Néhány szemelvény a több mint félszáz kérdésből: Édesanyám legszebb tulajdonságai; Legemlékezetesebb kamaszkori történetem; Milyen emlékeket idéz föl bennem a két szó: nagymama, nagypapa? Az emberi kapcsolatok jelentősége életem folyamán; Hogyan élem meg az idő múlását? Életem meghatározó találkozásai; Vágyaim, amik beteljesültek, s amik nem; Terveim, elképzeléseim a jövőre vonatkozóan.

Segíti rendezni a gondolatainkat, összefüggéseiben látni életünket. Lehetőséget kínál minden embernek, hogy kendőzetlenül megfogalmazza élete meghatározó történéseit, tapasztalatait, következtetéseit és üzeneteit.

A gyermekkorral kezdődik a könyv, és érinti az egész életpályát.

„Dús gazdag bányá a tapasztalás / Melyből sok ember életkincset ad.” (Petőfi)

„Tevékenység teszi az embert boldoggá.” (Goethe)

„... az idősebb kor nagy előnye, hogy rendszert tudunk felépíteni tapasztalatainkból...” (Márai Sándor)

„... amit erő és hatalom elvesz, azt idő és kedvező szerencse ismét visszahozhatják.” (Deák Ferenc)

A fejezetekhez illő idézetek segítenek, de a krónikáskönyvet mindenkinek magának kell megírnia, alkotnia.

Egyébként az íráshoz még egy remekbeszabott, feliratos tollat is prezentál a kiadó.

A kötet mintegy mottói. – Az írás megmarad. – Önismereti utazás. – Gondolatok szeretteimnek.

A könyv íránt igen jelentős az érdeklődés, hiszen az emberek többsége akkor készíti számvetést életútjáról, amikor idősebb korba lép. De elkezdhető akár huszoneves korban is, vagy bármikor, ha lezárul az emberi élet egy fontos szakasza, és úgy látja, itt az ideje az összegzésnek, a leírásnak. Tehát a legtöbb korosztály, a széles rétegek érdeklődésére tarthat számot ez a nemesveretű krónikáskönyv.

A könyv készült a DÁN TRADE Bt. Nyomdájában, Bányai Ilona gondozásában. Megrendelhető: Szakkönyv-Adó Bt., 1116 Budapest, Fehérvári út 199. Telefax: (1) 246-0572.

DR. OLÁH JÁNOS

főiskolai tanár

SZTE Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar

Szeged

Fodor László: Nevelés az iskolában

Az Educatio Kiadó Kolozsvárott újabb értékes munkát jelentetett meg, mely az iskolai nevelés újabb lehetőségeit, területeit, feladatait vázolja fel. Szerzője Fodor László a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem Neveléstudományi Tanszékének oktatója, aki Magyarországon is jól ismert szakember. Több cikke jelent meg különböző folyóiratokban, tanulmánykötetekben hazánkban is.

A szerző bevezetőjében leírja az ezredforduló új kihívásait a globalizálódó világban. Korunk izgalmas kérdése, hogy diákjait mire készítse fel, mire tanítsa meg, milyen ismeretekből összeötvözött tudást, illetve milyen összetételű alapműveltséget nyújtson át a korszerű oktatási intézmény; milyen értékekkel szemben tegye elkötelezetté, milyen általános emberi tulajdonságrendszerrel várja fel az iskola az új generációkat.

A könyv írója szerint a romániai iskolakultúra egyik központi ismérve az információ-centrikusság volt, „melynek következtében a sajátos tulajdonságalkító, az egészséges egyéni pszichikus fejlődést favorizáló, az ember szociális lényegének kiképződését elősegítő pedagógiai történések az iskola életéből sajnálatos módon szinte teljesen hiányoztak. Fodor László szerint szükséges a romániai nevelésfilozófia, oktatásmélet, gyermekfelfogás felfrissítése. Szükséges, hogy az iskola az ismeretek nyújtása mellett kiemeltebben törekedjen a modern ember azon alapvető pszichikus tulajdonságainak fejlesztésére is, melyek mind az egyén, mind a társadalom szempontjából előnyösek, és minde nélkülött a demokrácia, a szabadság, a humanizmus, az autonómia, a szolidaritás és az esélyegyenlőség értékeit erősítik. Ezeket az értékeket ajánlják a legjelentősebb nemzetközi szervezetek és intézmények is (ENSZ, UNESCO, UNICEF stb.). Az említett nevelési területek egyike sem kötődik kizárólagosan valamelyik tantárgy tanításához, mint a szerző írja: „Az elért eredmények mértéke tehát nem egyetlen pedagógus tevékenységétől, hanem az iskola sajátos nevelésméleti koncepciójától, teljes tanszemélyzetének hozzáállásától, végső soron az iskolában lejátszódó általános pedagógiai folyamat jellegétől függ (s így nem kérhető számon egyvalakitől).”

A szerző fontosnak tartja, hogy a nevelés klasszikus területei újjal egészüljenek (pl. békére, toleranciára, együttélésre, demokráciára nevelés stb.). Egyet lehet érteni Fodor Lászlóval: „... arra van szükség, hogy az iskola alapvetően értékközpontúvá váljon, vagyis az értékátörökítés perspektívájában megfelelő értékmintákat hordozó szociális miliót alkosson, hogy mindennek előtt tevékenység-centrikus, ne pedig ismeretközpontú és fundamentálisan tanulásra, nem pedig tanításra mint ismeretszármaztatásra, orientált legyen.”

Az első fejezet (A századvég új kihívásaira irányuló nevelési dimenziók) témái: toleranciára nevelés, békére nevelés, demokráciára nevelés, az emberi jogokra nevelés, erőszakmentes konfliktuskezelésre nevelés, az interkulturális nevelés szükségessége a multikulturális világban. A második fejezet a jelentős személyiségzférák alakítását célzó nevelési területeket taglalja. A harmadik fejezet szociális képességek fejlesztésével foglalkozik. A negyedik fejezet a sajátos szociális szituációkra készít fel. Az ötödik fejezet témája a humanizáció és értékszocializáció. A hatodik fejezet a pszichoszociális beállítódások alakulását tárgyalja. A szerző ír a felelősségudatára, együttműködésre, vallásosságra, proszociális viselkedésre nevelésről: Egyet lehet érteni a szerzővel: „a vallás olyan eszköz az ember életvitelében, amely segít a problémák és mindennemű nehézségek leküzdésében, amely lelki erőt ad a bajok és gondok elviseléséhez, az ember életében szinte kikerülhetetlenül megmutatókozó sérelmek és igazságtalanságok feldolgozásához.” A hetedik fejezet korunk egyik legfontosabb kérdését tárgyalja: a nevelés az egészséges környezetért.

Fodor László könyvéhez felhasználta a legújabb amerikai, angol, francia, román, magyar stb. szakirodalmat. Kár, hogy a munka a hazai könyvpiacra nem szerezhető be, hiszen több vonatkozásban nálunk is hiányt pótolna. Jó lenne, ha a hazai tanári könyvtárakban fellelhető lenne.

Educatio Kiadó, Kolozsvár, 2000, 180 p. Infopress RT. ISBN 973-98879-2-9

Kiadja a Módszertani Közlemények Baráti Társasága
A kiadásért felel: *Dr. Siposné Dr. Kedves Éva*
Kiadóhivatal: 6725 Szeged, Hattyas sor 10. Telefon: 62 544-000/6346
Szerkesztőség: 6725 Szeged, Hattyas sor 10.
Évente 5 alkalommal jelenik meg: Évi előfizetés díja: 1000 Ft.
A címlapot tervezte: *Fischer Ernő*
Megjelent: 2500 példányban
Juhász Nyomda Kft. Szeged
Felelős vezető: *Juhász Péter* ügyvezető
ISSN 1219-0608